

Protokół

21. posiedzenia 1. sesyi VII. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 3. lutego 1896.

Początek posiedzenia o godzinie 10. min. 35. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Modest Karatnicki, Stanisław Niezabitowski, Mieczysław Urbański.

Obecnych posłów 133.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radaea dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół dziesiętnastego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów; protokół dwudziestego posiedzenia złożony jest w biurze marszałkowskiem do przejrzania.

Izba udziela urlopów: J. E. prezydentowi ministrów hr. Kazimierzowi Badeniemu, J. E. ministrowi skarbu Bilińskiemu i J. E. Madeyskiemu do końca sesyi sejmowej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 3. lutego b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji prawniczej, L. s.: 1385

Wydziałowi krajowemu, L. s.: 1386, 1387, 1395, 1399, 1436, 1437, 1439, 1440.

Komisji gospodarstwa kraj., L. s.: 1388, 1389, 1390, 1391, 1394, 1434.

Komisji administracyjnej, L. s.: 1392, 1393, 1435.

Komisji petycyjnej, L. s.: 1396, 1397, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1441.

Komisji szkolnej, L. s.: 1450.

Komisji podatkowej, L. s.: 1433.

C. k. komisarz rządowy Radaea dworu Włodzimierz hr. Łoś odpowiada na interpelacye: 1) pp. Paszkowskiego i tow. w sprawie przedłożenia projektu ustawy o komasacyi gruntów; 2) pp. Potoczka i tow. w sprawie stosunku gminy do obszaru dworskiego w Niewistkach; 3) pp. Krempey i tow. w sprawie doręczania kart upomnienia za zaległe podatki; 4) pp. Średniawskiego i tow. w sprawie defraudacyi podatków w Jarosławiu; 5) pp. Kramarczyka i tow. w sprawie kanału ulgi między rzekami Sołą a Macochą; 6) pp. Warzechy i tow. w sprawie druków na paszporty dla bydła; 7) pp. Okuniewskiego i tow. w sprawie spisów popisowych, sporządzanych przez urzędy parafialne.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Michalskiego o wezwanie c. k. Rządu, aby przy szkole wojskowej we Lwowie był ustanowiony weterynarz-nauczyciel władający językiem krajowym i aby władze wojskowe

ściśle przestrzegały rozporządzenia ministerstwa wojny wydanego w roku 1895 do l. 1250 co do zakazu przyjmowania robót prywatnych przez profesjonalistów wojskowych.

Przemawia p. Michalski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi przekazać tego wniosku komisji przemysłowej.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej z czynności Dep. III. Wydziału krajowego.

Sprawozdawca rektor Smolka uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

I. Wysoki Sejm raczy przyjąć do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu III. za czas od grudnia 1894 do listopada 1895.

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1) Wzywa się c. k. Rząd, żeby uchylił rozporządzenie ministeryjne z dnia 7. sierpnia 1850 Nr. 6352 i wydał zarządzenia, któreby umożliwiły wypłatę stypendyów w ratach miesięcznych, przy zachowaniu należytych środków kontroli nad stypendystami.

2) Uznaje się za rzecz pożądaną ze względów dobra publicznego żeby Wydział krajowy w szafunku stypendyów uwzględniał uczniów Uniwersytetów i szkoły Politechnicznej oraz szkół fachowych, w wydatniejszej niż dotąd mierze.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu, żeby zastanowił się nad potrzebą reorganizacji krajowych archiwów akt grodzkich i ziemskich, a zasięgnąwszy w tym przedmiocie opinii Akademii Umiejętności w Krakowie, przedłożył Sejmowi wnioski względem zmiany urządzenia archiwów krajowych, opartego na uchwale Sejmu z dnia 21. sierpnia 1877.

W ogólnej rozprawie nikt głosu nieżąda, Izba przystępuje więc do rozprawy

szczegółowej w której uchwała bez rozprawy pierwszy punkt wniosku komisji, następnie pierwszy ustęp drugiego punktu wniosku komisji.

Przy drugim ustępie drugiego punktu wniosku komisji, przemawia p. Szczepanowski, stawiając do tego ustępu poprawkę, ażeby w drugim i trzecim wierszu wypuścić słowa: „Uniwersytetów i szkoły politechnicznej oraz“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Pilat.

Przemawia p. Romanowicz.

Przemawia p. Chamiec.

Przemawia p. Jordan.

Izba uchwała na wniosek p. Andrzeja Potockiego zamknięcie rozprawy.

Przemawia rektor Balzer.

Przemawia p. Szczepanowski dla sprostowania faktu.

Przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała drugi ustęp drugiego punktu wniosku komisji z opuszczeniem słów wymienionych w poprawce p. Szczepanowskiego.

Następnie uchwała Izba słowa, których wykreślenia domagał się p. Szczepanowski, odrzucając tem samem jego poprawkę.

Następnie uchwała Izba bez rozprawy ustęp trzeci drugiego punktu wniosku komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie spraw rolniczych przydzielonych Dep. II. Wydziału krajowego.

Sprawozdawca p. Rayski uwolniony od czytania tego sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie spraw rolniczych przydzielonych departamentowi II.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu :

a) ażeby w miarę potrzeby przedłożył wnioski w sprawie pomnożenia ilości stypendyów dla kształcących się nauczycieli do szkół rolniczych i wstawił do preliminarza na rok 1887 odpowiednią kwotę.

b) ażeby prowadził dalej rokowania z c. k. Rządem celem zwołania ankiety dla zbadania przepisów dotyczących się uprawy tytoniu jak również środków do podniesienia tej uprawy.

c) ażeby na rok 1897 i na dalsze dwa lata wstawił do budżetu kwotę 3000 zł. jako subwencję dla komitetu towarzystwa tytoniowego.

d) ażeby w sprawie rozwoju kółek rolniczych po wysłuchaniu opinii krajowej Komisji rolniczej przedłożył odpowiednie wnioski.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby ile możności przyspieszył utworzenie rewirów rybackich na rzekach krajowych w myśl ustawy z 31. października 1887.

Niniejszem sprawozdaniem uważa komisya za załatwioną petycję komitetu towarzystwa uprawy tytoniu L. 788.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek głosując nad każdym punktem od I. do III. oddzielnie.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o krajowych wolnych składach publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i w Krakowie.

Marszałek usuwa ten punkt z porządku dziennego, z powodu choroby sprawozdawcy p. Zdzisława Tarnowskiego.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Skałkowskiego w przedmiocie regulacji górnego Dniestru.

Sprawozdawca p. Gorayski uwolniony od czytania tego sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w preliminarzu państwowym na rok 1897 podwyższył dotację nadzwyczajną [na regulację rzeki Dniestru celem umożliwienia rozpoczęcia robót regulacyjnych na górnym biegu tej rzeki powyżej Rozwadowa.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w roku bieżącym postarał się o zreambulowanie i zatwierdzenie projektu regulacji górnego Dniestru, przeprowadził rokowania z c. k. Rządem co do subwencyonowania tego przedsięwzięcia z c. k. skarbu państwa, na najbliższej zaś sesji sejmowej przedłożył w tej sprawie odnośny projekt ustawy.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy, głosując nad każdym punktem tegoż wniosku oddzielnie.

Następnie :

Sprawozdanie komisji emigracyjnej o wniosku posła Wachnianina w sprawie emigracji ludu.

Sprawozdawca p. Merunowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

A) I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby i nadal czuwał nad ruchem emigracyjnym w kraju, zbierał wiadomości o jego rozmiarach i kierunkach, a o ile w tem dostrzeże wpływ ekonomicznie i społecznie szkodliwych czynników, aby w porozumieniu z c. k. Rządem starał się o jak najbardziej sprężyste ukroczenie działania tych czynników.

II. W szczególności wezwie Wydział krajowy reprezentacje tych powiatów, gdzie wzmaga się ruch emigracyjny do Brazylii, ażeby wskazały środki, zastosowane do miejscowych potrzeb i okoliczności, które mogłyby ruchowi temu skutecznie przeciwdziałać.

B) Wzywa się c. k. Rząd :

1. aby w granicach ustaw obowiązujących rozciągnął najściślejszą kontrolę nad agentami emigracyjnymi, tudzież ażeby z całą surowością zachodzące nadużycia i wyzyskiwanie karat;

2. aby wniósł nowelę do ustawy karnej, podciągającą pod sankcję karną nieuprawnione zajmowanie się pośrednictwem w wychodźtwie, tudzież nakłanianie do wychodźstwa środkami kłamliwemi ;

3. aby w drodze właściwej postarał się o dodanie ces. i król. konsulowi w Genui, tudzież poselstwu w Rio Janeiro dla opieki nad wychodźcami z Galieyi funkcyonaryuszów, którzy mogliby z nimi porozumiewać się w ich języku rodzinnym.

W ogólnej rozprawie przemawia p. Witold Niezabitowski.

Przemawia p. Bernadzikowski, stawiając następującą poprawkę do wniosku komisji :

W punkcie *A.* ustępie *II.* dodać na końcu słowa : „n. p. przez kolonizację wewnętrzną, następczanie o ile możności stałego zarobku i t. p.

Jako ustęp *III.* dodać :

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał czy i w jakim kierunku mogłyby być nawiązane stosunki handlowe z koloniami polskimi w Ameryce z korzyścią do przemysłu krajowego.

Do punktu *B.* dodał jako dodatkowe ustępy :

4. aby w jak najkrótszym czasie przedłożył w Radzie państwa projekt ustawy emigracyjnej, któraby ograniczała, względnie unormowała wychodźstwo szkodliwe ;

5. aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym nadał koncesyę Towarzystwu handlowo-geograficznemu, lub innej uczciwej firmie do utworzenia dla wychodźców biura informacyjnego, zostającego pod kontrolą delegatów Wydziału krajowego, c. k. Rządu, Stowarzyszeń prywatnych i t. p.

Izba popiera powyższe poprawki p. Bernadzikowskiego.

Przemawia p. Średniawski.

Przemawia p. Piniński.

Przemawia c. k. komisarz rządowy Radca dworu hr. Włodzimierz Łoś.

Przemawia p. Okuniewski.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Przemawia p. Okuniewski stawiając poprawkę do punktu *A. I.* wniosku komisji, ażeby w drugim wierszu po słowach : „o jego rozmiarach“ dodać „konieczności“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Pilat.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała ustęp *A. I.* wniosku komisji, a następnie w oddzielnem głosowaniu odrzuca poprawkę postawioną przez p. Okuniewskiego do tego punktu.

Następnie uchwała Izba bez rozprawy ustęp *A. II.* wniosku komisji, a w oddzielnem głosowaniu odrzuca poprawkę do tego ustępu p. Bernadzikowskiego.

Przystąpiono do rozprawy nad poprawką p. Bernadzikowskiego, aby do punktu *A.* dodać ustęp *III.*

Przemawia p. Pilat.

Sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba odrzuca powyższą poprawkę.

Następnie uchwała Izba bez rozprawy punkt *B.*, ustęp 1, 2 i 3 wniosku komisji, głosując nad każdym punktem oddzielnie.

Izba odrzuca następnie bez rozprawy poprawkę p. Bernadzikowskiego, aby do punktu *B.* dodać osobny ustęp 4 powyżej podany.

Izba przystępuje do rozprawy nad dalszą częścią poprawki p. Bernadzikowskiego, aby do punktu *B.* dodać osobny ustęp 5 powyżej podany.

Przemawia p. Pilat.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca powyższą poprawkę p. Bernadzikowskiego.

Przemawia p. Bernadzikowski dla wyjaśnienia.

Następuje:

Wybór sześciu członków Wydziału krajowego i sześciu zastępców a w szczególności:

wybór jednego członka Wydziału krajowego z kuryi większych posiadłości;

wybór jednego członka Wydziału krajowego z kuryi miast i Izb handlowych i przemysłowych;

wybór jednego członka Wydziału krajowego z kuryi mniejszych posiadłości;

wybór trzech członków Wydziału krajowego z całego Sejmu;

wybór zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi większych posiadłości;

wybór zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi miast i Izb handlowych i przemysłowych;

wybór zastępcy członka Wydziału krajowego z mniejszych posiadłości;

wybór trzech zastępców Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Izba przystępuje do wyboru jednego członka Wydziału krajowego z kuryi większych posiadłości.

Marszałek powołuje na skrutatorów pp. Torosiewicza Emilia, Scipiona Karola, Steckiego Alfreda, Rayskiego Albina i Reya.

Sekretarz p. Stan. Niezabitowski czyta spis posłów z kuryi większych posiadłości. Posłowie ci oddają kartki.

Po oddaniu kartek i odejściu skrutatorów dla przeprowadzenia skrutynium, przystąpiono do wyboru jednego członka Wydziału krajowego z kuryi miast i Izb handlowych.

Marszałek powołuje na skrutatorów pp. Słotwińskiego, Loewensteina i Pohoreckiego.

Sekretarz p. Stan. Niezabitowski czyta spis posłów z miast i Izb handlowych. Po słowie ci oddają kartki.

Po zebraniu kartek i odejściu skrutatorów, zarządza Marszałek wybór jednego

członka Wydziału krajowego z kuryi mniejszych posiadłości.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Skrzyńskiego Zdzisława, Bernadzikowski, Kulczyckiego, Cieleckiego i Torosiewicza Mikołaja.

Sekretarz p. Stan. Niezabitowski odczytuje spis posłów z kuryi mniejszych posiadłości. Posłowie oddają kartki.

Po ukończeniu głosowania p. Emil Torosiewicz zdaje sprawę z rezultatu skrutynium wyboru jednego członka Wydziału krajowego z kuryi większych posiadłości.

Głosujących było 34, absolutna większość wynosi 18, p. Edward Jędrzejowicz otrzymał 32 głosów, 2 kartki oddano białe.

Marszałek konstatuje, że p. Edward Jędrzejowicz wybrany członkiem z kuryi większych posiadłości.

P. Słotwiński zdaje sprawę z rezultatu skrutynium wyboru jednego członka z kuryi miast i Izb handlowych.

Głosujących było 20 posłów, absolutna większość 11, p. Tadeusz Romanowicz otrzymał 18 głosów, p. Dworski 1 głos, 1 kartkę oddano białą.

Marszałek konstatuje, że p. Tadeusz Romanowicz wybrany członkiem z kuryi miast i Izb handlowych.

P. Cielecki zdaje sprawę z rezultatu skrutynium wyboru jednego członka Wydziału krajowego z kuryi mniejszych posiadłości.

Głosujących było 66, absolutna większość 34, p. Antoni Chamiec otrzymał 53 głosów, p. Rotter 7 głosów, p. Kramarczyk 6 głosów.

Marszałek konstatuje, że p. Antoni Chamiec wybrany został członkiem Wydziału krajowego z kuryi mniejszych posiadłości.

Izba przystępuje do wyboru trzech członków Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Marszałek zwraca uwagę, że głosowanie odbędzie się na każdego członka oddzielnie. Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Niezabitowskiego Witolda, Zajączkowski, Puzyń, Zamoyskiego i Michalskiego.

Sekretarz p. Stan. Niezakitowski odczytuje alfabetyczny spis posłów. Posłowie oddają kartki.

Po dokonaniu skrutynium zdaje sprawę p. Zamojski z rezultatu głosowania przy wyborze jednego członka z całego Sejmu.

Głosujących było 124, absolutna większość 63, p. Józef Wereszczyński otrzymał 117 głosów, p. Hoszard 2 głosy, p. Pilat 1 głos, 4 kartki oddano białe.

Marszałek konstatuje, że p. Józef Wereszczyński wybrany został członkiem Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Izba przystępuje do wyboru drugiego członka Wydziału krajowego z całego Sejmu. Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Sałę, Okuniewskiego, Kraińskiego, Skrzyńskiego Adama i Olpińskiego.

Sekretarz p. Urbanski czyta alfabetyczny spis posłów. Posłowie oddają kartki.

Po dokonaniem skrutynium p. Okuniewski zdaje sprawę z wyniku głosowania na drugiego członka Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Głosujących było 122, absolutna większość 62, p. Franciszek Hoszard otrzymał 118 głosów, p. Wereszczyński 2 głosy, 2 kartki oddano białe.

Marszałek konstatuje, że p. Franciszek Hoszard wybrany został członkiem Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Izba przystępuje do wyboru trzeciego członka Wydziału krajowego z całego Sejmu. Na skrutatorów zaprasza Marszałek pp. Żardeckiego, Ochrymowicza, Starzyńskiego, Brunickiego i Czeza.

Sekretarz p. Urbański czyta alfabetyczny spis posłów. Posłowie oddają kartki.

Po ukończeniu głosowania Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych interpelacyj.

Sekretarz p. Stan. Niezakitowski czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

Interpelacja

Do Wysokiego Rządu.

W latach 1868 do 1877 sypano wały ochronne nad Wisłą w powiecie mieleckim, do której to budowy konkurowała gmina Surowa obejmująca 223 mórg 109 \square sążni ornego pola i ogrodów (łąki i pastwiska nie podlegały konkurencyi) licząc po 11 kubików z morga w ogólnej liczbie kubików 2453

Ponieważ 24 morgi 1443 \square sążni położone za wałem jako podlegające zalewowi Wisły uwolnione były od konkurencyi, przeto od ogólnej liczby konkur. odrzucić trzeba za to pole kub. 274
a okaza się że gmina miała odrobić kubików 2179

Na pokrycie powyższej cyfry wykazała gmina Surowa kwitami przed c. k. Rządem odrobionych kubików a to na:

dn. 4. czerwca 1877 kub. 1391 $\frac{1}{2}$
„ 19. września 1877 „ 49 $\frac{1}{2}$

Zaś zapłaciła gotówką według taksy ustanowionej przez c. k. Rząd po 50 ct. za kubik a to:

dnia 19. września 1877 123 zł.
a. w. czyli za kub. 246
dnia 22. grudnia 1877 80 zł.
a. w. czyli za kub. 160
dnia 25. sierpnia 1879 18 zł.
a. w. czyli za kub. 36

Wójtów w latach 1868 do 1877 c. k. Rząd uwolnił rozp. z 6. czerwca 1877 i 1879 od konkurencyi podczas ich urzędowania, czyli wliczono za nich jako odrobione kubików 131 $\frac{1}{2}$

Za zabrane 4 morgi 242 \square sążni pod wał obliczył c. k. Rząd po 80 zł. za morg czyli 249 zł. 8 ct. czego nie zapłacono lecz za to policzono a conto konkur. kubik. 499

Razem gmina wykazała odrobionych kub. 2513 $\frac{1}{2}$
a ponieważ miała odrobić tylko 2179
przeto nadrobiła 334 $\frac{1}{2}$

czyli kwota należna od c. k. Rządu wynosi za tę nadwyżkę 167 zł. 25 ct. w. a., która gminie Surowej wypłacić należy.

W czasie budowy wałów uszkodzono grunta w Surowej przez zabranie ich pod tak zwane skrzynie i c. k. Starostwo w Mielcu pismem z 11. marca 1871 l. 226 przyznało, za to odszkodowanie w kwocie 38 zł. 96 $\frac{1}{2}$ ct., które po ukończeniu całego obwałowania miało być stronom wypłacone, czego do dziś dnia c. k. Starostwo w Mielcu nie uczyniło.

Postępowanie i obrachunki konkurencyjne od lat przeszło 10-ciu pokończono, a c. k. Starostwo w Mielcu na wniesione w tej sprawie podania w latach 1890, 1891 i 1892 żadnej odpowiedzi nie daje, a ustne próby interesowanych pomija milczeniem.

Zapytajmy przeto c. k. Rząd dlaczego c. k. Starostwo w Mielcu tej sprawy dotychczas nie załatwiło i czy c. k. Rząd zechce przynaglić c. k. Starostwo do stanowczego załatwienia tej sprawy.

Lwów dnia 3. lutego 1896.

Interpelant:

Franciszek Krempa,

Bojko, Wójcik, Styła, Średniawski, Warzecha, Potoczek, W. Szwed, Kramarczyk, Kulczycki, Wachnianin, Duta, Ostapczuk, Okuniewski, Dr. Bernadzikowski.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Karatnicki czyta następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

Interpelacja

Do p. Komisarza rządowego.

Podczas ostatnich wyborów do Sejmu krajowego w powiecie śniatyńskim dopuścił się sekretarz Starostwa p. Wagner następujących nadużyć urzędowych:

1. We wsi Rożnowie kazał on w pół godziny po rozpoczęciu głosowania zamknąć drzwi od kancelaryi gminnej, pozwolił głosować tylko tym, którzy byli w kancelaryi,

a około 100 wyborcom, stojącym przed kancelaryą, niedozwolił głosować.

Poświadczą to: Harasym Stroicz, Hryćko Macko, Fedor Czurko i Nykoła Krutofost z Rożnowa.

2. We wsi Dżurowie opuszczał on umyślnie przy czytaniu listy wyborczej prawyborów, należących do opozycyi, — tak opuścił Marka Kuryluka i Nykołę Kryptiuka.

We wsi Ilińcach przychwycono go na takim zbrodniczem postępowaniu, a poświadczą to świadkowie: Jurko Łutezak, Michał Iwanczuk i Michał Klebanowski z Iliniec.

3. W miasteczku Zabłotowie obok zwykłej manipulacyi przemilezania prawyborców opozycyjnych poszedł p. Wagner tak daleko, że skoro tylko zauważył, iż przychylnego dla niego prawyborcy żydka nie było w sali, dawał jednemu z pisarzy do odczytania przychylną dla siebie kartkę z nazwiskami wyborców i takie głosowanie uznawał za ważne.

Około godziny 12 w południe zamknął on główne drzwi i nie wpuszczał już więcej chrześcian do sali, ale za to wpuszczał tylnymi drzwiami i oknami żydów.

Chociaż na listę partyi chrześciańskiej oddało swoje głosy 115 prawyborców, to jednak p. Wagner wykazał wszystkiego 83, a na listę żydowską 105.

Mogą to stwierdzić świadkowie: Łeś Łukaszczyk Fedora, Stefan Dragan Fedora, Dmytro Łukaszczyk Wasyla, Petro Kosowicz Iwana, Jurko Łukaszczyk Hryćka, Petro Iluk z Zabłotowa.

Sąd powiatowy w Zabłotowie wskutek doniesienia pokrzywdzonych wdrożył dochodzenia wskutek nadużyć urzędowych tego urzędnika politycznego i wygotował wprawdzie wezwania do powyższych świadków celem stwierdzenia zbrodni, ale tych wezwań świadkom nie doręczył. Tylko wyborcy żydkowie mieli oczyścić p. Wagnera z uczynionego mu, chociaż słusznego zarzutu zbrodni.

4. We wsi Demyczu zapisywał p. Wagner głosy, oddane na wyborców opozycyjnych, wyborcom urzędowym, aż przychwycił go na gorącym uczynku były wójt, Ilko Baczuk.

5. W sam dzień wyboru 25. września ten sam p. Wadner napadł na wyborcę Michała Iwanczuka, chwycił go w sali wyborczej za kark, przygłął go aż do ziemi i trząsł nim na wszystkie boki. Wyborca ten, to człowiek inteligentny, był sekretarz gminny i nauczyciel ludowy, — ojciec licznej inteligentnej rodziny.

Samemu sądowi śniatyńskiemu było już tego za dużo i zasądził tego stróża praw konstytucyjnych na jeden dzień aresztu, a względnie na 5 zł. grzywny.

6. Dla dokładnej charakterystyki tego urzędnika politycznego przy c. k. Starostwie w Śniatynie należy jeszcze dodać, że jeszcze przy wyborach sejmowych w r. 1889 dopuszczał się on bezkarnie takich samych albo podobnych nadużyć. We wsi Podwysoka dopisał on do listy głosujących na wyborców urzędowych 21 nazwisk włościan, którzy nie tylko, że w prawyborach udziału nie brali, ale nawet w ten dzień we wsi nie byli obecnymi.

Tak samo postąpił we wsi Hańkowcach. Na szczęście sumienny ówczesny Starosta Soniewicki unieważnił te wybory.

To jest charakterystyką jakimi etycznymi zasadami kieruje się p. Wagner, jako urzędnik polityczny.

Podpisani zapytują:

I. Czy wobec takich rażących, wszelkie zaufanie do władzy podkopujących i samą tę władzę strasznie kompromitujących faktów zamierza Wysoki Rząd pociągnąć do odpowiedzialności p. Adama Wagnera za wszystkie te nadużycia władzy urzędowej?

II. Co zamierza Wysoki c. k. Rząd uczynić, ażeby ochronić powiat śniatyński od takich zbrodni urzędnika politycznego, który dopuszczał się ich dotąd tak często i bezkarnie.

Interpelujący:
Dr. Okuniewski.

Ostapczuk, Nowakowski, Niebyłowiec, Winniczuk, Dr. Sawczak, Ochrymowicz, Bojko, Styła, Średniawski, Warzecha, W. Szwed, Potoczek, Duta, Dr. Olpiński.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

P. Ochrymowicz zdaje sprawę z rezultatu dokonanego skrutynim wyboru trzeciego członka Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Głosujących było 119, absolutna większość 60, p. Damian Sawczak otrzymał 97 głosów, 19 kartek oddano białych, p. Karatnicki otrzymał 2 głosy, p. Pilat 1 głos.

Marszałek konstatuje, że p. Damian Sawczak wybrany został członkiem Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Z powodu spóźnionej pory Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 3. lutego b. r. godz. 10 przed południem.

Sekretarz p. Stan. Niezabitowski odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godz. 3 min. 40 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze

Stanisław Niezabitowski w. r.
Mieczysław Urbański w. r.